

Miljøgodkendelse

§ 16 a stk. 2 miljøgodkendelse af
Slagtesvineproduktion på
Kabdrupvej 39, 6100 Haderslev

Meddelt den 26. september 2022

af

Haderslev Kommune

Sagsnr. 21/3876

Baggrund og læsevejledning

Bram I/S ved Hans og Jesper Barsøe Bram søger om miljøgodkendelse for at opnå den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen på ejendommen Kabdrupvej 39, 6100 Haderslev. Der er ingen byggeri i forbindelse med godkendelsen. Ejendommen ejes af Jørgen P. Solmer.

Med ændringen af lovgivningen i 2017 skal miljøgodkendelser være baseret på antal kvadratmeter produktionsareal og dyretyper. Det maksimale antal dyr på produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

I de første tre afsnit af miljøgodkendelsen kan læses selve afgørelsen (A) herunder begrundelser for de stillede vilkår, dernæst vilkårene, der skal overholdes netop for dette husdyrbrug (B), og herefter de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, blandt andet klagevejledning (C). Derefter følger kommunens bilag (D). Til sidst ses miljøkonsekvensrapporten (E), der er en vurdering af projektets (husdyrbrugets) påvirkninger på miljøet. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert og i dialog med kommunen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Husdyrbruget har i forvejen en kapitel 5 miljøgodkendelse fra 19. marts 2001, som blev revurderet den 15. december 2010. Revurderingen blev påklaget og derefter stadfæstet den 31. maj 2012. Husdyrholdet blev godkendt til en årlig produktion på 10.560 slagtesvin. Haderslev Kommune har efterfølgende meddelt anmeldeafgørelse den 24. juni 2021 til en fortank på 160 m³.

Produktionsarealet bibeholdes på 1.882 m² til produktion af slagtesvin.

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	33284837
Husdyrbrugets navn	Bram I/S
Beliggenhedsadresse	Kabdrupvej 39
Postnummer	6100
By	Haderslev

Ansøger

Ansøgers navn	Bram I/S
Ansøgers adresse	Grarup Overby 31
Ansøgers postnummer	6100
Ansøgers by	Haderslev
Ansøgers telefon	21743443
Ansøgers e-mail	jesper@bb Bram.dk

Ejer

Ejers navn	Jørgen P Solmer
Ejers adresse	Kabdrupvej 39
Ejers postnummer	6100
Ejers by	Haderslev

Konsulent

Konsulent Cvr	25914562
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og natur
Konsulentnavn	Jakob Altenborg
Konsulentadresse	Byrumvej 30
Konsulentpostnummer	9940
Konsulentby	Læsø
Konsulenttelefon	26259791
Konsulent-e-mail	jakob@miljoeognatur.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5100022576
CHR numre	99995

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 1 - Bjerning Ejerlav, Bjerning
Matrikel: 217 - Bjerning Ejerlav, Bjerning
Matrikel: 218 - Bjerning Ejerlav, Bjerning
Matrikel: 219 - Bjerning Ejerlav, Bjerning
Matrikel: 8 - Bojskov, Tyrstrup

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sagsbehandler:

NIRAS, Grete Mørch Sørensen

Haderslev Kommune

Sagsnummer: 21/3876

Landbrugsgruppen

KS: akjj

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af: Jakob Altenborg, Miljø og Natur

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen

Indhold

A.	Afgørelse.....	6
1)	Afgørelsen.....	6
2)	Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse	6
3)	Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	7
	Generelle vilkår.....	7
	Beliggenhed - Afstandskrav	7
	Landskabelige værdier.....	7
	Indretning og drift	8
	Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem.....	8
	Opbevaring og håndtering af husdyrgødning og foder	8
	Lugt	9
	Støj og rystelser	9
	Lys	10
	Transporter	10
	Støv	10
	Skadedyr	10
	Affald	11
	Spildevand og restvand	11
	Natur.....	12
	Ressourcer, el- og vandforbrug	12
	Uheld	13
	Ophør.....	13
	Egenkontrol	13
	Bedste tilgængelige teknologi (BAT).....	14
	Alternativer.....	15
	Miljøkonsekvensvurdering	15
4)	Samlet vurdering for afgørelsen.....	16
5)	Lovgrundlag	16
6)	Andre tilladelser og dispensationer.....	16
7)	Udnyttelsesfrist	16
8)	Revurdering af miljøgodkendelsen.....	16
9)	Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 39-40.....	17
B.	Vilkår for husdyrbruget.....	18

Generelle vilkår.....	18
Indretning og drift	18
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	18
Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv og skadedyr)	19
Reststoffer, affald og naturressourcer	20
Ressourceforbrug	21
Uheld	21
Ophør.....	21
Egenkontrol	21
Oplysning om krav til IE husdyrbrug i godkendelsesbekendtgørelsen.....	21
C. Offentlighed og klagevejledning.....	23
Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse	23
Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse	23
Annoncering af afgørelse	23
Klagevejledning.....	24
Civilt søgsmål	24
D. Kommunens bilag	26
Bilag 1 Situationsplan	26
Bilag 2 Produktionsarealer	28
Bilag 3 Afløbsplan	29
E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2	30

A. Afgørelse

1) Afgørelsen

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 2 på Kabdrupvej 39, 6100 Haderslev, til fleksibilitet i produktionen af slagtesvin. Der bygges ikke nye anlæg.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget, dvs. de eksisterende anlæg.

Godkendt produktionsareal:

- Stald eksisterende på 1.882 m², til slagtesvin på drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Godkendt gødningsopbevaringsareal:

- Eksisterende gyllebeholder på 1075 m² / 5.000 m³
- Eksisterende fortank til biogasafhentning på 160 m³

Andre driftsbygninger:

- En stor fodersilo og to små fodersiloer
- Foder- og servicerum ved stalden.
- Lade

Se en oversigt over stalde og anlæg i situationsplanen, bilag 1.

Tidligere afgørelser

Vilkårene i ejendommens kapitel 5 godkendelse fra 19. marts 2001 med tilhørende revurdering fra 15.12.2010 bortfalder, når denne godkendelse tages i brug.

2) Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 225505 version 2 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Historik – Grundlag og forudsætninger for miljøgodkendelsen

I henhold til §§ 30 og 33 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal den ansøgte ammoniakdeposition og lugtemission vurderes ud fra en sammenligning med den lovlige drift på ansøgningstidspunktet (nudriften) og for 8 år siden.

Nudrift og 8 års drift

Husdyrbrugets kapitel 5 godkendelse med revurdering fra 2010 angiver både den tilladte nudrift og 8-årsdriften i 2013. den tilladte produktion var slagtesvin i den eksisterende stald med gulvtypen drænet gulv og spalter 33/67 % fast gulv, og dette fremgår i ansøgningens skema i husdyrgodkendelse.dk.

Ansøgt drift

Haderslev Kommune har den 24. februar 2021 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget, for at opnå den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen. Der er ingen byggeri i forbindelse med godkendelsen.

Der søges nu om et samlet produktionsareal på 1.882 m². Ansøger forventer en produktion på cirka 11.500 slagtesvin om året.

Der er ingen biaktivitet tilknyttet selve ejendommen. Bedriften Bram I/S driver et biogasanlæg, Naturbiogas Sode, på Hejsager Næsvej 137.

3) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Vilkårene til drift og egenkontrol i kapitel B tager udgangspunkt i det ansøgte projekt, Miljøkonsekvensrapporten og kommunens samlede vurdering.

Ansøgers beskrivelse af de tekniske og miljømæssige forhold og vurdering af projektet ses i Miljøkonsekvensrapporten (forkortet til MKR) i kapitel E.

Generelle vilkår

Denne miljøgodkendelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Kabdrupvej 39, 6100 Haderslev.

Ansøger har 16 andre ejendomme med husdyrbrug. Alle ejendomme kan drives uafhængigt af hinanden, og der er derfor ikke tale om teknisk, forurenings- og driftsmæssig forbindelse med andre ejendomme.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde miljøgodkendelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det ansøger, Jesper Bram, der som ejer af dyreholdet er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at miljøgodkendelsen og beredskabsplanen skal foreligge på ejendommen.

Beliggenhed - Afstandskrav

De fastsatte afstandskrav i henhold til §§ 6, 7 og 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug gælder for etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg, der medfører forøget forurening.

Da produktionsarealet samt dyretype og gulvtype er uændret i forhold til nudriften, vil projektet ikke medføre forøget forurening, og det er ikke relevant at behandle afstandskravene i §§ 6, 7 og 8. Bygge- og beskyttelseslinjerne i naturbeskyttelsesloven er ligeledes ikke relevante.

Se ansøgers MKR, afsnit B.4 med beskrivelse.

Landskabelige værdier

Se ansøgers MKR, afsnit B.4 side 9-12. Placering ses i bilag 1.

Det ansøgte projekt medfører ikke etablering af nye bygninger, og projektet vil derfor ikke påvirke de landskabelige værdier.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Da der ikke søges om opførelse af nye bygninger, skal der ikke foretages vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed for bygninger.

Kommuneplanen 2021-2033

Ejendommens stald og gyllebeholder ligger mellem Christiansfeld og Haderslev. Området, som ejendommen ligger i, er udpeget til Potentielle økologiske Forbindelser og til Særligt værdifuldt Landbrugsområde.

Retningslinjen for Særligt værdifuldt landbrugsområde er:

- I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Retningslinjen for Potentielle økologiske Forbindelser er:

- I de økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser skal dyr og planter naturlige bevægelsesveje styrkes. Her må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye, større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.

Det vurderes, at da projektet ikke indebærer opførelse af nye bygninger, er projektet i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer.

Indretning og drift

Se ansøgers MKR, afsnit B.1 og B.2 side 7-8.

Ansøger søger om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen. Der er ingen byggeri i forbindelse med godkendelsen.

Produktionsarealet bibeholdes på 1.882 m².

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Situationsplan med angivelse af placering fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

Produktionsarealet er angivet som nettoarealer, og der er vedlagt beregning over staldenes indretning og tegning af stalden (se bilag 2).

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Herved opfyldes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om, at IE-brug skal have vilkår om relevante tekniske foranstaltninger (§ 36 stk. 1, nr. 10).

Der skal ikke opføres ny bebyggelse.

Kravet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om placering for at begrænse transport og tage hensyn til fremtidig udvikling (§ 36 stk. 1, nr. 7), er således ikke relevant.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning og foder

Se ansøgers MKR, afsnit B.1 side 7 og B 7 side 16.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 5000 m³, som udgøres af en gyllebeholder på 5000 m³. Ansøger vurderer ud fra normtal 2020, at der under normale forhold produceres ca. 6325 m³ husdyrgødning på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 11.500 slagtesvin.

Ejendommens gylle bliver løbende afhentet fra fortanken og afsat til ansøgers biogasanlæg ved Sode, hvorfra afgasset biomasse distribueres til ledig tankkapacitet på bedriftens øvrige 16 ejendomme.

Ifølge § 10 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ifølge DMI kan der i fremtiden forventes mere nedbør, efterhånden som klimaet bliver varmere, og nedbøren falder særligt om vinteren. Der kan forventes mere regn, flere stormfloder og flere kraftige skybrud; Og det kan ikke undgås, at markerne bliver vådere og oversvømmede, så der ikke altid kan køres på markerne og udbringes gylle som hidtil forventet. Det skal der tages højde for, så overfyldte gylletanke undgås. Der skal derfor tilstræbes en opbevaringskapacitet til mere end 9 måneder.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 a miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Opbevaringskapaciteten i henhold til den forventede produktion af slagtesvin bliver på cirka 10 måneder. Ansøger råder over i alt 17 ejendomme med husdyrhold, og der vil være mulighed for at udnytte eventuel overskudskapacitet på de andre ejendomme. Det vurderes, at der vil være tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på bedriften. Hvis ikke, skal der foreligge skriftlige aftaler med andre ejendomme jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

For at sikre mod spild af gødning, stilles der vilkår om opsyn under gødningshåndtering og opsamling af eventuelt spild.

Der anvendes færdigblandet tørfoder, og der er automatisk fodring 4 gange pr. dag. Korn opbevares i siloer på Grarup Overby 31, 6100 Haderslev, hvorfra der også er fodercentral. Herfra transporteres færdigblandet foder til indendørs silo. De tre udendørs siloer bruges som buffer siloer til korn.

Lugt

Se ansøgers MKR, afsnit B.6 side 14-15.

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

Lugtberegningerne viser, at afstandskravene i godkendelsesbekendtgørelsen overholdes for alle tre boligtyper:

Områdetype	Mindste geneafstand	Faktisk vægtet gennemsnitsafstand
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Kabdrupvej 40	229 meter	394 meter
Samlet bebyggelse. Primulavej 32 i Skovbølling	538 meter	904 meter
Byzone Skovbølling	761 meter	1860 meter

Eventuel kumulation er uden betydning for overholdelse af afstandene.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og ventilation med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Støj og rystelser

Se ansøgers MKR, afsnit B.7 side 16-17.

De væsentligste støjklender vurderes at være ventilation, foderanlæg og interne transportere. På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser, idet der er 320 m fra stald til nærmeste nabo.

Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelser. Disse vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Der anføres vilkår for tre forskellige boligtyper, ud fra miljøstyrelsens vejledende grænser. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne, hvorimod kørsel på matriklen ved ejendommens bygninger skal overholde grænserne.

I vilkåret indgår, at overholdelse af støjgrænserne skal kunne dokumenteres.

Det fremgår af ansøgningen, at brug af maskiner eventuelt kan give anledning til rystelser. Haderslev Kommune vurderer dog, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

Lys

Se ansøgers MKR, afsnit B.7 side 17.

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende, da der er stor afstand til naboer.

Der stilles vilkår om, at udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensorer samt at lys ikke må være til væsentlig gene. Det er Haderslev kommune, der vurderer, om en gene er væsentlig.

Transporter

Se ansøgers MKR, afsnit B.7 side 18-19.

Ansøger forventer, at antallet af transportere vil være uændret, dog med en stigning i kørsel med gylle, fordi der via fortanken afhentes rågylle til biogasanlægget ved Sode. Afgasset biogylle returneres herefter til gyllebeholderen på Kabdrupvej 39. Antallet af transportere vurderes ikke at være større end forventeligt.

Der er én indkørsel til bolig og én adgangsvej til ejendommens driftsbygninger, og denne grusvej udmunder i Kabdrupvej. Der er 200 m fra den driftsmæssige adgangsvej til nærmeste nabobeboelse Kabdrupvej 40. De interne transportveje ved stalden ligger 320 m fra naboejendommen. På grund af afstanden vurderes interne transportere og udkørsler ikke at give anledning til gener for omkringboende, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transportere i øvrigt ikke vil give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

Transport på offentlig vej kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen.

Støv

Se ansøgers MKR, afsnit B.7 side 18.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, specielt når det foregår på grusveje og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der er god afstand, 200 m fra ejendommens indkørsel til nærmeste nabo. Transport på interne køreveje går ikke forbi nabobeboelser. Støv fra transportere på de interne køreveje vurderes derfor ikke at forårsage støvgener for omkringboende. Øvrige kilder til støv er håndtering af foder og ventilation. Det er oplyst, at der er fokus på at minimere støv fra transportere og at der anvendes overbrusning i staldene for at reducere støv fra foder og strøelse via ventilation. Det vurderes heraf at ejendommens drift foregår på en hensigtsmæssig måde, uden at give anledning til væsentlige støvgener for eksterne omgivelser.

Der stilles ikke vilkår om støv.

Skadedyr

Se ansøgers MKR, afsnit B.7 side 17-18.

Gener fra fluer og skadedyr skal minimeres, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring, og om at overholde retningslinjer for fluebekæmpelse. Husdyrbrug skal følge retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi om at forebygge og bekæmpe forekomsten af skadedyr på husdyrbrugets anlæg, så disse skadedyr ikke kommer til at genere husdyrbrugets naboer. Link: <https://husdyrvejledning.mst.dk/media/206819/retningslinier-for-fluebekampelse.pdf>

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen eller til det private firma, der står for rottebekæmpelsen på ejendommen, så bekæmpelse kan iværksættes. Link: Vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019 (mst.dk).

Affald

Affald

Se ansøgers MKR, afsnit B.8 side 20-22.

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal ske i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside <https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html>

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af "olie, kemikalier og affald herfra" er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på <https://www.haderslev.dk/media/1327/forskrift-for-opbevaring-af-farligt-affald-og-kemikalier-endelig-juni-2015.pdf>

I forskriften står også, at spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opslugningsmateriale på landbruget. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opslugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Læs desuden om "Affaldssortering i Landbruget" på [Landbrugsaffald \(haderslev.dk\)](http://Landbrugsaffald(haderslev.dk))

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Døde dyr

Der stilles vilkår til opbevaring af døde dyr, da hensynet til lugtgener og uhygiejniske forhold vurderes at være en skærpelse af de gældende regler om døde dyr, som fremgår i bekendtgørelse nr. 558 fra 2011 om opbevaring af døde dyr.

Spildevand og restvand

Spildevand

Se ansøgers MKR, afsnit B.8 side 23. På bilag 3 ses afløbsplan.

For at mindske risikoen for udledning af forurenende stoffer såsom foderrester, olie og gødning, stilles der vilkår om, at foder ikke må kunne udledes til jord og grundvand, og om at eventuel vask af maskiner skal foregå med opsamling af vaskevandet eller på arealer med vegetation.

Udleveringsramper er også punkter, hvorfra der kan ske forurening med husdyrgødning, og der er stillet vilkår om sikring, evt. med afløb til gyllekanalerne. På østsiden af stalden er der 8 udleveringssteder for slagtesvin og ved sydgavlen en udleveringsrampe.

Åbne nedløbsbrønde skal sikres, så der ikke kan udledes forurenende stoffer til vandløb.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at reducere mængden af spildevand (§ 36 stk. 1, nr. 8).

Vask af sprøjtemiddeludstyr skal følge reglerne i Vaskepladsbekendtgørelsen nr. 1401 fra 2018.

Olie og diesel, kemikalier og andre stoffer

Se ansøgers MKR, afsnit B.8 side 20 og 23.

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til eventuel opbevaring af fyringsolie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner og vilkåret om opbevaring og opsamling af spild af kemikalier

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at begrænse frigivelse af farlige stoffer (§ 36 stk. 1, nr. 13).

Natur

Se ansøgers MKR, afsnit B.5 side 12-14.

Haderslev Kommune henviser til naturvurderingerne i Miljøkonsekvensrapporten om kategori 1, 2 og 3 natur. Desuden supplerer kommunen med en beregning af ammoniakdepositionen på det nærmeste øvrige naturområde; et § 3-registreret vandhul (regnvandsbassin) 192 m fra stalden, som viser 0,9 kg N/ha/år i totaldeposition og 0,0 kg N i merdeposition. Haderslev kommune vurderer, at projektet ikke vil kunne medføre en ændring af vandhullets naturtilstand.

Habitatbekendtgørelsen

Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven. Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Nærmeste Natura 2000-område er Lillebælt ca. 5,2 km øst for produktionsanlægget (Natura 2000-område nr. 112, Habitatområde nr. 96 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 47). For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag. "Lillebælt" er specielt udpeget på grundlag af en række af naturtyper herunder bøg på muld samt havfugle og stor vandsalamander.

Ved projektets gennemførelse bliver total (og mer-) ammoniakdepositionen på området 0,0 kg N, hvilket ikke overskrider grænseværdien for væsentlig påvirkning af natur. Haderslev Kommune vurderer, at det ansøgte, ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter, kan påvirke det internationale naturbeskyttelsesområde væsentligt eller få negativ indvirkning på arterne og naturtyperne, som Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte.

Det konkluderes på baggrund af ovenstående, at det ikke i henhold til habitatbekendtgørelsen er nødvendigt at foretage en konsekvensvurdering i forhold til påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder.

Bilag IV arter

Flere dyrearter omfattet af bilag IV kan have yngle- og rasteområde på eller omkring den ansøgte ejendom. Ifølge naturdata på Miljøportalen er der indenfor en radius af 1,2 km fra ejendommen fundet stor vandsalamander. Merdepositionen på stedet er 0,0 kg N, og Haderslev Kommune vurderer, at tilstanden i § 3 natur ikke vil ændre sig som følge af projektet og at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af det ansøgte projekt, se også MKR i kapitel E side 14.

Ressourcer, el- og vandforbrug

Se ansøgers MKR, afsnit B.8 side 23-24 og C.2 side 27-28.

Heri er beskrevet ejendommens energi- og vandbesparende foranstaltninger.

Lovens formål er blandt andet særlig at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer. Haderslev Kommune stiller derfor vilkår om at registrere el- og vandforbruget og om at vedligeholde vandinstallationerne. Desuden skal elinstallationerne og ventilationsanlæg efterses mindst hvert 5. år.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at minimere vandforbruget (§ 36 stk. 1, nr. 9).

IE-husdyrbrug er jf. § 47 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen desuden forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til enhver tid gældende bygningsreglement, jf. byggelovens § 5.

Uheld

Se ansøgers MKR, afsnit B.7 side 20, C.2 side 26 og E.1-c side 31-32.

IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en beredskabsplan. Indholdet af beredskabsplanen er fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsens § 44. Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan, som er vedlagt ansøgningen. Planen skal gennemgås for eventuel opdatering med de nye krav i § 44.

Der stilles desuden vilkår om, at beredskabsplanen skal opdateres mindst en gang om året, og være tilgængelig og kendt af de ansatte (også hvis der anvendes udenlandsk arbejdskraft).

Vilkårene er stillet for at sikre, at de ansatte på husdyrbruget kan reagere hensigtsmæssigt på en situation, hvor der kan ske skade på miljøet. Det vurderes, at regelmæssig revision og planens synlighed er medvirkende til at skabe bevidsthed om og derved forebygge uheld. Det er ejerens pligt, at medarbejderne har kendskab til indholdet af beredskabsplanen.

Ophør

Se ansøgers MKR, afsnit C.1 side 26.

Haderslev Kommune vurderer, at oprydning i forbindelse med ophør af produktionen minimerer risikoen for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr og er med til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Der stilles vilkår herom.

Alt affald skal bortskaffes i henhold til kommunens Regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget er omfattet af IE-direktivet, og skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i Jordforureningsloven.

Ansøger påregner en produktion med over 2.000 stipladser til slagtesvin. Herved skal der opfyldes en række krav til IE-husdyrbrug, som er oplistet i godkendelsesbekendtgørelsen (se kapitel B). Hvis produktionen senere kommer under grænsen for IE-brug, anses husdyrbruget for ophørt som IE-husdyrbrug hvad angår jordforureningsloven, men skal dog stadig følge vilkårene i miljøgodkendelsen samt de generelle regler, som gælder for IE-brug, indtil der evt. søges og opnås en ny miljøgodkendelse.

For at kommunen kan være orienteret om driftsophøret, stilles der vilkår om at oplyse om driftsophør.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at undgå forureningsfare ved ophør (§ 36 stk. 1, nr. 12).

Egenkontrol

Se ansøgers MKR, afsnit B.7 side 19.

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I godkendelsen fastsættes derfor egenkontrollvilkår om, at der skal være dokumentation for, at el- og vandforbrug registreres, samt at der kan fremvises kontrolrapport for elinstallationer og ventilationsanlæg.

Vilkårene i denne tilladelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at overvåge foranstaltningerne (§ 36 stk. 1, nr. 11).

Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Ammoniakemissionen er på 4.759 kg NH₃-N (stald plus lager). Ejendommen er et IE-brug, så der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og om en BAT-redegørelse.

BAT ammoniakemission generelt

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er højere end 750 kg NH₃-N/år. I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Ved fastlæggelse af BAT-niveauet for ammoniak anvendes beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. BAT-kravet beregnes ud fra EU's BAT-konklusion fra 21. februar 2017, som det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte hvilke virkemidler, der tages i anvendelse for at opfylde BAT-emissionsgrænseværdien.

I forbindelse med behandling af denne ansøgning om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af, om de beregnede emissionsgrænseværdier, der fastsættes som BAT-krav, overholdes. Desuden vurderes anvendte virkemidler til begrænsning af ammoniakemissionen.

Husdyrbrugets tab af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og opbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdets dyretyper, staldanlæg, opbevaringsanlæg for husdyrgødning og valgte teknologier.

BAT-kravet beregnes ud fra den ansøgte driftsfase i husdyrgodkendelse.dk, hvor der indsættes de virkemidler, der er stillet som vilkår i eventuelle tidligere godkendelser. BAT-krav stilles for emissionen fra staldene, men ansøger kan inddrage emissionen fra lagre, hvis det ønskes.

BAT ammoniakemission for dette projekt

I denne sag er der ikke teknologiske virkemidler i den tidligere godkendelse med revurdering fra 2010. Stalden er angivet som "Eksisterende staldafsnit".

Beregning af ammoniakemissionen for det ansøgte projekt viser følgende:

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4329	430	4759
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4329	430	4759
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Der er anvendt stald- og gulvtyper som virkemiddel til at opfylde BAT-kravet, og virkemidlerne stilles som vilkår under Indretning og drift. Som det ses i tabellen ovenfor, bliver det vejledende BAT-krav overholdt.

Herved opfyldes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om, at IE-brug skal have vilkår om relevante tekniske foranstaltninger (§ 36 stk. 1, nr. 10).

BAT redegørelse for IE-brug

Se ansøgers MKR, afsnit C.2 side 26-29.

IE-husdyrbrug skal redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik indenfor emnerne management, råvarer, energi og vand (godkendelsesbekendtgørelsen bilag 1 punkt C).

Der er i miljøkonsekvensrapporten afsnit C2 (se kapitel E) redegjort for

- Management.
- Råvarer, foder.
- Energibesparende foranstaltninger.
- Vandbesparende foranstaltninger.

BAT-redegørelsen indgår i ansøgers miljøkonsekvensrapport som påkrævet for et IE-husdyrbrug. Haderslev Kommune vurderer, at der for det ansøgte projekt i tilstrækkeligt omfang er redegjort for, at projektet lever op til kommunens BAT niveau for en ejendom af pågældende størrelse.

Der gøres desuden opmærksom på BAT-reglerne for IE-brug i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 42 - 51. I kapitel B er der en liste over reglerne i forlængelse af de stillede vilkår. Kravene skal opfyldes fra datoen for denne § 16 a IE-miljøgodkendelse.

Alternativer

Se ansøgers MKR, afsnit C.3 side 29 og E.1-d side 32.

Ansøger skriver: Godkendelsen søges i eksisterende bygninger og derfor er det vurderet, at der ikke findes rimelige alternativer til den ansøgte produktion i forhold til det ansøgte produktionsareal eller placeringen af produktionsarealerne. Desuden at tekniske alternativer er fravalgt, da BAT-niveauet overholdes med den eksisterende teknologi.

Haderslev Kommune finder, at ansøgers redegørelse for alternative løsninger er fyldestgørende. Haderslev Kommune vurderer, at der med den ansøgte overgang til nyeste lovgivning i eksisterende stalde ikke sker en forøget miljøbelastning og idet der ikke bygges nyt eller udvides, er det ikke relevant at vurdere yderligere på alternativer til det ansøgte projekt.

Ingen godkendelse efter § 16a, altså 0-alternativet, vil betyde at husdyrbruget fastholdes med det eksisterende produktionsareal og uden mulighed for at variere ind- og afgangsvægten.

Miljøkonsekvensvurdering

Ansøgers konsulent har som en del af ansøgningsmaterialet indsendt en Miljøkonsekvensrapport, som krævet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 punkt A, B, C, E og F (bekendtgørelse nr. 2225/2021). Ansøgers miljøkonsekvensrapport kan ses i kapitel E.

Haderslev Kommune har inddraget ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten i sagsbehandlingen, og har undersøgt de fremlagte oplysninger. Kommunen har inddraget relevante oplysninger, der er fremkommet via høringerne i forbindelse med forannoncering af ansøgningen og i forbindelse med udkastet. Haderslev Kommune har på denne baggrund undersøgt projektets indvirkning på miljøet. Den begrundede konklusion med de relevante vilkår er indarbejdet i denne godkendelse.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening, og drives på en måde, som ikke medfører væsentlige påvirkninger af omgivelserne. Det sker ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik BAT, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, og efterlever vilkårene i denne godkendelse.

4) Samlet vurdering for afgørelsen

Haderslev Kommuner vurderer, at der med de stillede vilkår kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår i kapitel B og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten i kapitel E, samt ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

5) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrbrugloven, Lov Bek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 2225 af 27. november 2021, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag, som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

6) Andre tilladelser og dispensationer

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen.

Orientering om generelle regler

Lovkrav om effektiv rengøring

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der er krav om effektiv rengøring af de arealer, hvor produktionsdyrene kun opholder sig kortvarigt. De omtalte arealer omfatter blandt andet staldgange og drivgange.

Rengøringen af disse arealer skal foretages

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang til arealet dagligt
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene IKKE dagligt har adgang til arealet

Lovgivningen om ovenstående findes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38 (2225 af 27. november 2021).

7) Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt.

Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt, eller når den ansøgte udvidelse eller ændring faktisk er gennemført. Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet indenfor en frist på 6 år. Hvis miljøgodkendelsen herefter ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet. Har husdyrbruget opnået IE status og herefter kommer under stipladskriteriet for IE-husdyrbrug, forbliver husdyrbruget et IE-husdyrbrug med de krav der hertil hører, indtil der søges om ny godkendelse.

8) Revurdering af miljøgodkendelsen

§ 16 a IE-miljøgodkendelser skal regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Haderslev Kommune forventer at revurdere husdyrbruget i 2030.

9) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 39-40

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift.
Retsbeskyttelsen gælder indtil 2030.

B. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 225505 version 2 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem samt opbevaringsanlæg til gødning

3. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist i bilag 1 samt med produktionsarealerne som angivet i bilag 2.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal %
Ansøgt drift							
Stald	2533	Mekanisk ventilation	6 m	(#392711) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1882	74,3

Tabel 1: Stalde, produktionsarealer og udnyttelse af bruttoarealet i procent.

4. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 2 og placeret som vist på bilag 1.

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Areal Dimension (m ²)
Ansøgt drift				
Gylletank	Flydende			1075

Tabel 2: Opbevaring af husdyrgødning.

5. Fortanken på 160 m³ til biogasafhentning er placeret på den vestlige side af stalden. Der ligger en rist i nærheden, som leder til regnvandsledning. Der skal laves en tilslutning til rørledning til gyllebeholderen af autoriseret kloakmester, så spild kan bortledes korrekt til gyllebeholderen.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

6. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

7. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden tilførsel af gylle til gyllebeholder fra staldene eller fra returnering fra biogasanlæg skal det sikres, at gyllebeholderen kan rumme den aktuelle mængde gylle.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv og skadedyr)

Lugt

8. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusive ventilationssystem skal rengøres minimum én gang årligt.

Støj

9. Bidraget fra ejendommen til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tidspunkt	Støjgrænser Det åbne land dB(A)	Støjgrænser Byzone dB(A)	Støjgrænser Samlet bebyggelse dB(A)	Reference tidsrum (Midlingstid)
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Tabel 3: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne /beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

10. Udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.
11. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Fluer og skadedyr

12. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levesteder for rotter.
13. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet: flue- og skadedyrsbekæmpelse fra Miljøstyrelsen.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Døde dyr

14. Opbevaring af døde dyr må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Spildevand

15. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af foder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
16. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.
17. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gødning til drænsystemet.
18. Udleveringsramper skal være sikret, så vaskevand og husdyrgødning ikke forurener jord og vandløb, fx indrettet med afløb til gyllesystemet.

Olie, diesel, kemikalier og andre stoffer

19. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
20. Tanke skal være sikret mod påkørsel.
21. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
22. Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsnugsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.⁴

Ressourceforbrug

23. El- og vandforbrug skal registreres mindst en gang om året.
24. Der skal gennemføres kontrol af elinstallationer herunder ventilationsanlæg af en autoriseret elinstallatør mindst hvert 5. år.
25. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Uheld

26. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal indeholde kravene i § 44 i godkendelsesbekendtgørelsen. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Beredskabsplanen skal indeholde en dato for hvornår den årlige revision/kontrol er foretaget. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og synlig for ansatte.

Ophør

27. Ophør af husdyrbruget eller permanent nedsættelse af dyreholdet til under 2000 stipladser til slagtesvin eller til under 25 % af produktionsarealet skal meddeles til Haderslev Kommune.
28. Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer. Ejendommen skal fremstå i miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.

Egenkontrol

29. Det årlige el- og vandforbrug skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
30. Kontrolrapport (mindst hvert 5. år) for elinstallationerne og ventilationsanlæggene skal kunne fremvises.

Oplysning om krav til IE-husdyrbrug i godkendelsesbekendtgørelsen

Udover ovenstående vilkår er der en række krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (nr. 2225/2021 med eventuelle senere ændringer), som skal opfyldes fra datoen for denne § 16 a IE-miljøgodkendelse. Disse krav stilles derfor ikke som vilkår. Kravene vises her til orientering:

- § 42: Udarbejde og overholde et miljøledelsessystem.
- § 43: Udarbejde oplæringsmateriale til personalet.
- § 44: Udarbejde en beredskabsplan, der også indeholder forebyggelse af uheld, kontrol og vedligeholdelse af gyllebeholdere, ventilationssystemer og andet maskinel.
- § 46: Nedsættelse af kvælstof i husdyrgødning. Nedsættelse af fosfor i husdyrgødning.
- § 47: Energieffektiv belysning.
- § 48: Reducere støvemissioner fra staldene.
- § 49: Underrette Haderslev Kommune ved manglende overholdelse.
- § 50: Årlig indberetning til Haderslev Kommune, med mindre, der har været tilsyn.
- § 51: Ved ophør skal dette anmeldes til kommunen med en risikovurdering efter jordforureningsloven.

Vilkårene i kapitel B er bl.a. stillet ud fra kravene i godkendelsesbekendtgørelsen § 36, stk. 1:

- Nr. 8 spildevand – vilkår afsnit "Reststoffer og affald"
- Nr. 9 vandforbrug – vilkår afsnit "Ressourceforbrug"
- Nr. 10 tekniske foranstaltninger – vilkår afsnit "Indretning og drift"
- Nr. 11 overvågning – vilkår afsnit "Egenkontrol"
- Nr. 12 ophør – vilkår afsnit "Ophør"

- Nr. 13 farlige stoffer – vilkår afsnit "Reststoffer og affald"

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret fra 8. juli 2022 med 14 dages høringsfrist på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 60).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse

Udkast til miljøgodkendelse blev den 18-08-2022 udsendt i partshøring.

Udkast til miljøgodkendelse blev sendt til dem, som har anmodet herom, og sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 61).

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 719 meter, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Der er indkommet ingen høringssvar.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den 26-09-2022.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 26-09-2022.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger: Jesper Bram (Bram I/S), Grarup Overby 31, 6100 Haderslev
e-mail: jesper@bbram.dk
- Bram I/S: Hans Bram, Sodegade 12, 6100 Haderslev
via E-post
Ejer: Jørgen P. Solmer, Kabdrupvej 39, 6100 Haderslev
- Som e-mail med vedhæftet fil:
- Ansøgers konsulent: Miljø og Natur, att.: Jakob Altenborg
e-mail: jakob@miljoeognatur.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dnhaderslev-sager@dn.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3. forh. 1208 København K
e-mail: info@rgo.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID eller MitID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 24-10-2022

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Astrid Kjærulff Jepsen

Sagsbehandler

Haderslev Kommune

D. Kommunens bilag

Bilag 1 Situationsplan

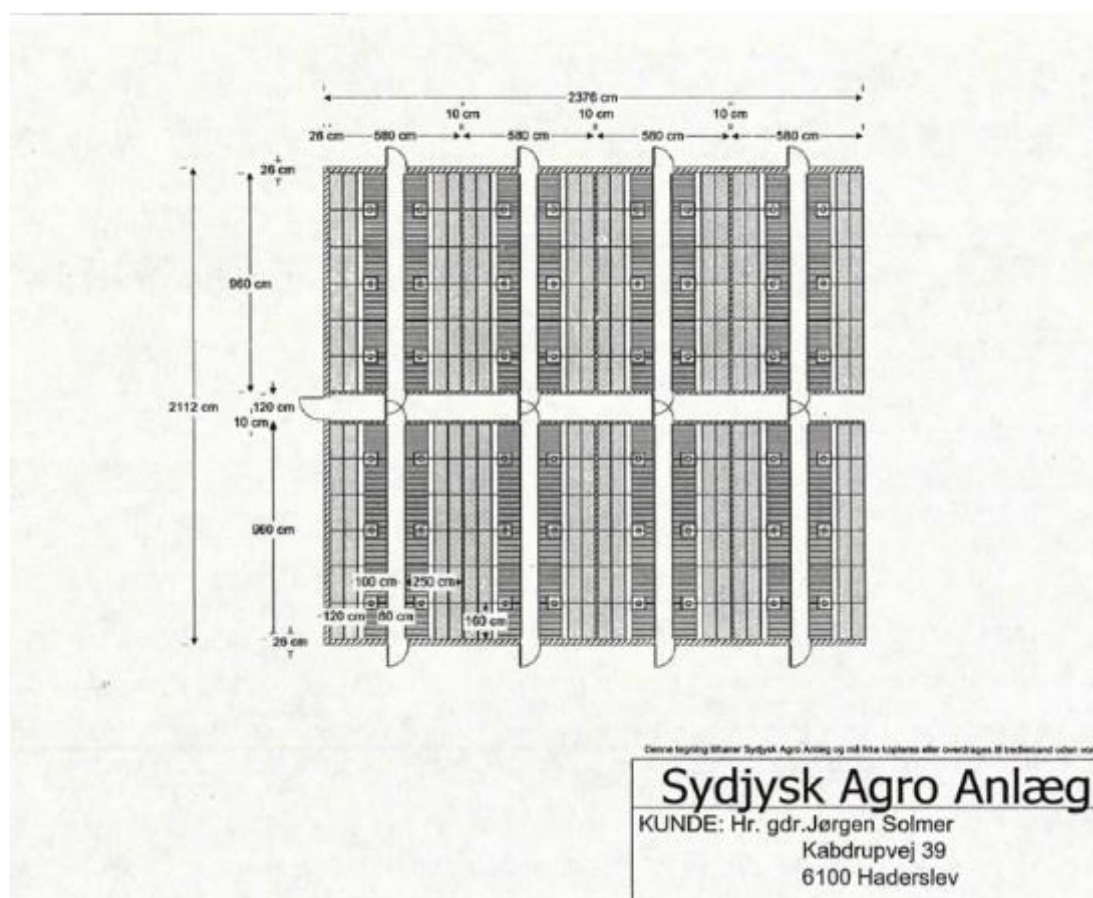

Situationsplan fra husdyrgodkendelse.dk

Bilag 2 Produktionsarealer

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Stiareal (m ²)	Antal stier	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald	Slagtesvin Drænet gulv	12,38	152	1882	1882	1882

Tilbygning

Bilag 3 Afløbsplan

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2

Haderslev Kommune har gennemgået miljøkonsekvensrapporten "Ansøgningsbilag_kabdrup_revideret" fra ansøgning skema 225505 version 2 og har vurderet, at rapporten opfylder kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 4.

Det vurderes, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vil påvirke internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Kravet om anvendelse af BAT vurderes at være overholdt, fordi kravene om emissionsgrænser for ammoniak og krav om begrænsning af anden forurening overholdes., jf. miljøkonsekvensrapportens redegørelser.

Ansøgning om miljøgodkendelse for

svineproduktionen

Kabdrupvej 39

6100 Haderslev

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Husdyrbrugets adresse	Kabdrupvej 39
CVR-nummer	33284837
CHR-nummer	99995
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100022576
Matrikel-nr.	1, Bjerning Ejerlav, Bjerning m.fl.
Ansøger	Bram I/S Grarup Overby 31 6100 Haderslev Mobil: 21743443 Mail: jesper@bbram.dk
Ejer	Jørgen P Solmer Kabdrupvej 39 6100 Haderslev
Kontaktperson på miljøsagen:	Samme som ansøger
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Roskammervej 8 Sodegade 12 Sodegade 19 Grarup Overby 31

Lundingvej 65
Vernsgårdvej 10
Bræråvej 35
Hyrup Bygade 7
Simmerstedvej 208a
Småkærvej 70
Sodegade 16
Sverdrupvej 23
Sverdrupvej 21
Olufskærvej 45
Kronborgvej 18

Biaktiviteter

Biogasanlæg

Ansøgningsskema

225505

Repræsentant

Miljø & Natur Landbrugsrådgivning

Byrumvej 30, 9940 Læsø

CVR 25914562

Jakob Altenborg

jakob@miljoeognatur.dk,

mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Kabdrupvej 39. Det ansøgte omfatter dyrehold i eksisterende stalde.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejер) søger om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen på Kabdrupvej 39, 6100 Haderslev. Der er ingen byggeri i forbindelse med godkendelsen.

Fleksibiliteten ved den nye godkendelsesordning består i at det er valgfrit hvor mange dyr der produceres og til hvilken vægt de produceres, så længe at produktionen overholder dyrevelfærdsreglerne.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 1,8 km øst for Skovbølling som er de nærmeste byzone i området. Der er ca. 1,6 km til nærmeste samlede bebyggelse – Skovbølling. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 400 m.

Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Det forhold at husdyrbruget ønsker at bliver reguleret efter produktionsareal i stedet for antal dyr, ændrer ikke på hvor meget lugt der kommer fra husdyrbruget.

Der er i ansøgningen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er ikke tale om udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, og i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Fleksibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt, og producere det antal grise anlægget giver mulighed for.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold	32
Forord	33
Ikke teknisk resumé	35
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	39
Tidligere godkendelser	39
Biaktiviteter	39
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	39
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	39
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	40
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	40
B.4 Beliggenhed og omgivelser	40
Landskabs og planmæssige forhold	42
B.5 Ammoniakemission	46
Natur	46
B.6 Lugtemission	49
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	51
Støj	51
Rystelser	52
Lys	53
Fluer og skadedyr	54
Støv	54
Transport	55
Egenkontrol	56
Risici og håndtering	57
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	58
Fast affald	60
Døde dyr	61
Spildevandsmængde	61
Energiforbrug	62
Vandforbrug	63
Reststoffer	63
Foder	64
B.9 Valg af BAT	65
B.10 Grænseoverskridende virkninger	65

IE-husdyrbrug	65
C.1 Foranstaltninger ved ophør	65
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management	66
Management	66
BAT energi	68
BAT vand	69
BAT – råvarer	69
Samlet BAT-vurdering	69
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer	70
Miljøkonsekvensrapport	71
E.1-a Udformning, dimensioner mm.	71
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet	71
Vandmiljø	71
Natur	72
Naboer/lugt	72
E.1-c Risiko for ulykker mm.	73
Risici og håndtering	73
Beskrivelse af risikominimering	74
E.1-d Væsentlige alternativer	74
E.2 Ikke teknisk resume	75
E.3 Kompetente ekspert	75
F.1-a Husdyrbrugets placering	75
F.1-b Fysiske karakteristika	75
F.1-c Energibehov og forbrug	75
F.1-d Reststoffer og emissioner	75
F.2 Rimelige alternativer	75
F.3 Referencescenarie	75
F.4	76
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget	77
F.5-b Brugen af naturressourcer	77
F.5-c Emission af forurenende stoffer	78
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø	78
F.5-e Kumulation	78
F.5-f Indvirkning på klimaet	78

F.5-g Anvendte teknologier	78
F.6 Metoder eller beviser	78
F.7 Påtænkte foranstaltninger	78
F.8 Større ulykker og katastrofer	79
F.9 Ikke teknisk resume	79
F.10 Referenceliste	79

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Tidligere godkendelser

- 15. december 2010 – revurdering af miljøgodkendelse

Biaktiviteter

Biogasanlæg

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale om en ejendom med slagtesvin. Produktionsarealet udgør samlet 1882 m² nettoareal til grise. Alle stalde er indrettet med drænet gulv.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal.

Nedenstående skema viser nettoarealet.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Stiareal (m ²)	Antal stier	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald	Slagtesvin	12,38	152	1882	1882	1882
	Drænet gulv					

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholder er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholder tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 5000 m³, som udgøres af en gyllebeholder på 5000 m³. Det vurderes ud fra normtal 2020, at der under normale forhold produceres ca. 6325 m³ husdyrgødning på ejendommen, og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 11.500 slagtesvin.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af slagtesvin.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Der sker ingen ændringer i anlægget, så den erhvervsmæssige nødvendighed er ikke vurderet.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der er ingen planlagte anlægsarbejder.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Bedriften driver udover den ansøgte ejendom 15 andre ejendomme med dyrehold. Der er ingen forureningsmæssig eller driftsmæssig sammenhæng mellem ejendomme. Alle ejendomme kan drives uafhængigt af hinanden.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
--------	---------	-------------	--------------

Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	1837 m	Skovbølling	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	1594 m	Skovbølling	50 m
Nabobeboelse	240 m	Kabdrupvej 40	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	595	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	2319	50 m	Ja	
Vandløb	464	15 m	Ja	
Dræn	➤ 15	15 m	Ja	
Sø	211	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	235	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	113	15 m	Ja	
Naboskel	12	30 m	Ja*	Der er ingen øget forurening fra ejendommen

*Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	5156	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	4792	Overdrev	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	95	Potentiel ammoniakfølsom skov	-

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 ikke overholdt. Det er dog vurderet at afstandskravet til nabobeboelse for så vidt angår gylletanken ikke skal overholdes da der ikke sker en ændret anvendelse af tanken.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		x
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber	x	

Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser	x	
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer	x	
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Ifølge Haderslev Kommunes kommuneplan er følgende gældende for udpegningerne:

Særlige værdifulde landbrugsområder

Retningslinje

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Redegørelse

Landbrugsjord er en begrænset ressource til fødevare- og energiproduktion, og derfor er det vigtigt i videst muligt omfang at sikre den værdifulde landbrugsjord mod anden anvendelse.

Det er derfor Trekantområdets mål at skabe klare rammer for en bæredygtig udvikling af landbrugserhvervet. I den forbindelse skal der skabes den nødvendige balance mellem investeringssikkerhed og udviklingsmuligheder for landbruget over for hensyn til natur, miljø og naboer samt byudvikling.

Det overordnede formål med de særligt værdifulde landbrugsområder er derfor at udpege arealer, der fastholdes til landbrugsformål for at sikre produktionen af:

- Afgrøder, herunder specialafgrøder under hensyntagen til bl.a. jordbund, arrondering, vanding og klima.
- Husdyr under hensyntagen til mulighed for forsyning og afsætning af foder, energi og gødning m.v.

Trekantområdets udgangspunkt er, at de arealer, der i dag bruges til landbrugsformål, er værdifulde. Der er imidlertid en række andre arealinteresser, der har indflydelse på brugen af landbrugsjorden, hvilket bevirker, at landbrugets interesser ikke altid kan vægtes højest.

Større uforstyrrede landskaber

Retningslinje

De større uforstyrrede landskaber skal som udgangspunkt friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrrethed ikke påvirkes.

Redegørelse

Større uforstyrrede landskaber defineres som større områder, som i vidt omfang er friholdt for større tekniske anlæg, infrastrukturanlæg som lufthavn, motorvej og jernbane, større råstofindvinding, større bysamfund og væsentlig bymæssig påvirkning i øvrigt samt større ferie- og fritidsanlæg som motorbaner,

større skydebaner og feriecentre. Med større tekniske anlæg er der først og fremmest tale om høje anlæg, der er synlige over større afstande som vindmøller, master, højspændingsanlæg, skorstene m.v.

Tages der ikke hensyn til dette ved den fremtidige placering af store anlæg, mister landskabet afgørende identitet og oplevelsesværdi.

Landskabsanalyser og visualiseringer skal i tvivlstilfælde sikre, at der ved opførelse af større bygninger og større tekniske anlæg i det åbne land tages de nødvendige landskabelige og arkitektoniske hensyn.

Potentiel økologisk forbindelseslinje

Retningslinje

Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser

- I de økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser skal dyr og planter naturlige bevægelsesveje styrkes. Her må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye, større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.
- Ved byggeri, anlæg eller ombygning af veje, jernbaner eller lignende, der vil afskære en økologisk forbindelse, skal der stilles krav om tiltag, der sikrer hensynet til en mere sammenhængende natur, eller der skal etableres faunapassager, hvor der er behov for det. *
- Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser inden for byzone skal styrke byernes rekreative og naturlige miljøer og indgå og friholdes som rekreative forbindelser ud til det omkringliggende åbne land.

Redegørelse

Samlet er de økologiske forbindelser og de potentielle økologiske forbindelser udlagt som forholdsvis brede bånd omkring overordnede landskabsstrøg såsom ådale og vandskel, jf. model for udpegning af økologiske forbindelser (se faktaboks). De økologiske forbindelser omfatter udvalgte eksisterende naturområder, der har en særlig værdi i forhold til dyr og planter naturlige bevægelse i landskabet. De potentielle økologiske forbindelser omfatter netværkets øvrige områder, som overvejende udgøres af landbrugsarealer, ikke beskyttede græsarealer og beplantede arealer, som ikke er omfattet af fredskov. De eksisterende naturområder er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, fredskov jf. skovlovens bestemmelser, artsfredning mv., og den nuværende lovlige anvendelse af naturområderne kan fortsætte som hidtil.

Udpegningen af potentielle naturområder består af specifikke områder, som har et stort potentiale for at kunne udvikle sig til værdifuld natur inden for en rimelig tidshorisont. Det er typisk lavbunds- og skræntarealer samt områder, som tidligere har været naturarealer. En ekstensivering af arealerne kan skabe større naturområder eller fungere som sprednings-

korridor eller bufferzone mellem natur og anden arealudnyttelse.

De tre udpegninger har til formål at sikre tilstedeværelsen af større og mere sammenhængende naturområder, som er en forudsætning for at bevare vores naturværdier og sikre stabile bestande af vilde dyr og planter.

En sammenhængende natur betyder, at de eksisterende naturarealer inden for udpegningerne ligger med en indbyrdes afstand, hvor dyr og planter frit kan udveksles med hinanden og dermed modvirke isolation og lokal udryddelse.

Opdyrkning, vejanlæg og byområder har over tid skabt barriere i landskabet og gjort, at naturområderne i dag primært ligger som små arealer med stor afstand mellem hinanden. Hermed fremstår landskabet i dag som svært fremkommeligt for dyrelivet og for planternes spredning af frø og pollen. Udpegning af økologiske forbindelser, potentielle økologiske forbindelser og potentielle naturområder skal dermed dels bevare intakte områder, hvor eksisterende naturarealer i dag har god sammenhæng, og dels målrette kommunernes indsatser til områder, hvor der er størst gevinst ved at udbygge naturen eller forbedre sammenhænge mellem de enkelte naturarealer. Særligt for de potentielle økologiske forbindelser gælder, at udpegningen ikke er et udtryk for, at områderne over tid helt skal udgøres af naturarealer, men i stedet et udtryk for, at det samlede netværks enkelte naturarealer har en fornuftig indbyrdes afstand og størrelse, der kan opretholde et naturligt dyre og planteliv.

Vurdering

Projektet omfatter ingen anlægsarbejder, og i sammenhæng vurderes projektet at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer.

Samlet vurdering

Produktionen overholder ikke alle afstandskrav. Det er dog vurderet at afstandskravet for afstand til naboskel ikke skal overholdes der ikke sker ændringer i anvendelsen af anlægget, der medfører øget forurening.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 4759 kg N/år, hvilket er samme emission som den tilladte drift og samme emission som 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 5,1 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1

				natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,0	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 4,8 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 2,9	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger nord for ejendommen i form af en potentiel ammoniak følsom skov. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander	X	X
Spidssnudet frø		X
Løvfrø	X	X
Arter af flagermus		X

Ulv	X
-----	---

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø hvor der er registreret bilag IV-arter (Stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 1,2 km nord for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 0,1 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder at der ingen aktuelle registreringer er af arterne i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
--	-------------	-------------	---------------------	---------------------

Nudrift	26348	80926	26348	80926
Ansøgt drift	26348	80926	26348	80926
Forskel	0	0	0	0

Som angivet i tabellen er der ingen ændring af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Kabdrupvej 40 (enkelt bolig)	0	Ny	229	394	Ja
Skovbøllingvej 12 (samlet bebyggelse)	0	Ny	642	1603	Ja
Skovbølling (byzone)	0	Ny	761	1857	Ja

Lugtgenekriterierne er overholdt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger en anden produktion indenfor kumulationsafstandene i forhold til samlet bebyggelse. Lugtkrav er overholdt uanset.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjklilder

Der kan forekomme støjklilder fra:

- Foderanlæg
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjklilder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes færdigblandet tørfoder og der er automatisk fodring 4 gange pr. dag. Korn opbevares i udendørs siloer. Færdigblandet foder opbevares i indendørs silo.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjklilder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
	18-7	20	85

Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved udleveringsrampe og ved foderindlevering.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Herudover anvendes der rovfluer.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af færdig foder.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af tilskudsfoder	104	104
Levering af smågrise	38	38
Afhentning af slagtesvin	60	60
Afhentning af døde dyr	52	52
Biogas	-	125
Udbringning husdyrgødning - gylle	220	220
Affald	52	52
Levering af diesel	3	3
Transporter i alt	529	654

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen med direkte adgang til den offentlige vej Kabdrupvej. Langs med Kabdrupvej findes der enkelte andre beboelser, og der er ingen beboelse umiddelbart ved ejendommens udkørsel. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt. Stigningen skyldes transporter til biogasanlæg.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 6-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *"Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og der ikke sker en stigning i antal transporter, vurderes det på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt øgede gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år

- Logbog for overdækningen på gyllebeholderne
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af fytase
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab.
Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpepestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en olietank på ejendommen. De er placeret på fast gulv i maskinhuset.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Haderslev Kommune. Dagrenovation fyldes i affaldscontainer. Forbrændingseget affald fra produktionen medbringes til anden ejendom hvorfra det bortskaffes.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicecenter/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Ejendommen skal overholde Haderslev Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen. Farligt affald skal i henhold til Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører.

I henhold til bekendtgørelse om affald, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på Genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør. Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det. Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

Følgende må ikke afleveres på genbrugspladsen:

- Medicinrester - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Kanyler - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Landbrugsplast - Leveres til godkendt modtager,
- Udtjente maskiner og udstyr – Skrothandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen skal ske af godkendte transportører. Ejendommen er tilmeldt Haderslev Kommunes ordning for dagrenovation. Affaldet består hovedsageligt af husholdningsaffald.

Farligt affald og risikoaffald i form af sprøjter og medicinrester opbevares i container. Kanyler og glas opbevares i spand med låg og afleveres til kommunens affaldsordning.

Olie, spildolie og kemikalieaffald opbevares i tætte tromler med låg e. lign.

Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativ for erhvervsaffald. Der er indført miljøledelse på ejendommen, hvor også affaldshåndtering er beskrevet.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevarings- sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG- kode
Olie- og kemi- kalieaffald:						
Spildolie				ingen	13.02.08	06.01
Olietromle				ingen	15.01.04	56.20
Blyakkumulatorer	-	-	Kommunal modtagestation	ingen	16.06.01	05.99
Tørbatterier – NiCd		-	Kommunal modtagestation	ingen	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		-	Kommunal modtagestation	ingen	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap/plast)	Container	Egen		50 kg	15.01.01	50.00
Bigbags af PE-plast	Container	Egen		25 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og el sparepærer		Kommunal ordning	Kommunal modtagestation	100	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20

Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Egen		Varierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Der er en meget begrænset affaldsproduktion på ejendommen, og affaldet medbringes og afleveres på genbrugspladsen. Ejendommen er tilmeldt dagrenovation. Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Haderslev Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads ved indkørslen.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Ingen pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Der er en oiletank på ejendommen. Oiletankene står i maskinhuset.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Rense-foranstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	700 m ³	Gyllebeholder	Ingen

Sanitært spildevand fra beboelse	200 m ³	Offentlig kloak	-
Sanitært spildevand stald	100 m ³	Opsamlingstank	

Beskrivelse af spildevandstilledning

700 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand opsamlingstank eller offentlig kloak.

Tagvandet afledes til dræn.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	75.000 kwh	75.000 kwh
Dieselolie	8.000 l	8.000 l

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er elforbruget ca. 7 kWh pr. slagtesvin. Forbruget for en tilsvarende produktion jf. normtal for 11500 slagtesvin vil være på ca. 80.000 kWh.

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr.

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vurdering

Elforbruget ligger omkring normforbruget. Normforbruget er vurderet uden forbrug til foderfremstilling og til rum og gulvvarme.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	6400 m ³	6400 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	700 m ³	700 m ³

Vandforbruget ud fra normtal kan beregnes til 6500 m³.

Bedriften forsynes vand fra eget vandværk. Der forventes ingen ændringer i vandforbruget i forbindelse med tilladelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget ligger lidt over normforbruget, men det vurderes at ligge indenfor hvad der må betragtes som normalt udsving.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor, kvælstof og zink. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes færdigblandet tørfoder. Foder leveret til indendørs silo i foderladen. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der anvendes tørfoder på ejendommen og udfordringen sker 4 gange om dagen.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Haderslev Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er ingen stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Alle stalde er med drænedegulve.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	4329	430	4759
Faktisk emission Kg N/år	4329	430	4759
Forskel Kg N/år			0
BAT krav overholdt			Ja

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug da der er over 2000 slagtesvin på ejendommen.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpsskasser og øjenskyllleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring

Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal

Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger

For stalden gælder, at det er vurderet at en gennemgribende renovering først er aktuel i løbet af 20-25 år.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorizonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde

Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,

- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

Se vedhæftede bilag.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes så vidt muligt energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Der er korntørring på ejendommen. Energiforbruget til tørring forsøges minimeret ved at høste kornet med en vandprocent under 16, hvorved det er lagerfast.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Ventilation:

Der er undertryksventilation i alle stalde. Der er separat styring i hver sektion som styrer varme/ventilation, og ventilationen er frekvensstyret. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stopphaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Daglig regulering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Slagtesvinene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt, og for avlsdyrenes vedkommende, afhængigt af hvor de befinder sig i reproduktionsfasen. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af

husdyrgødning og udbring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- gylleforsuring
- luftrensning
- gyllekøling
- overdækning af gyllebeholdere

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og det er vurderet at øvrige alternativer medføre en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grund-plan ca.	Bygnings-højde ca.	Tag-hældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald	2533 m ²	7 m	20°	Søstenselementer, gråt tag	Slagtesvin
Gylletank	1075 m ²	3 m		Elementer	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning,

modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildeles den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ingen andre bedrifter indenfor en afstand der medfører kumulationen.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger en anden produktion indenfor disse afstande i forhold til samlet bebyggelse og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug vurderet. Det ændrer ikke på konklusionen.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der er ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der findes 2 olietanke på ejendommen. Tankene står på fast underlag i maskinhuset. Tankene er forsynes med automatisk stop på pistoler og overfyldningsalarm.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderne bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Godkendelsen søges i eksisterende bygninger og derfor er det vurderet at der ikke findes rimelige alternativer til den ansøgte produktion i forhold til det ansøgte produktionsareal eller placeringen af produktionsarealerne.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med særlige landskabelige interesser.
- Staldsystemerne i alle stalde er med drænet gulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

Der er ikke vurderet på alternativer, da det er vurderet at der ikke findes rimelige alternativer til en godkendelse i eksisterende bygninger, der ikke medfører øget forurening. Eneste alternativ er er referencescenariet.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. Der forventes derfor ingen udvikling i forhold til referencescenariet, idet godkendelsen ikke omfatter udvidelse af produktionsanlæg. I referencescenariet vurderes påvirkningen af miljøet som minimalt.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er opført i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor at så længe sårbarhederne i forhold til ammoniak overholdes vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagasserne kommer fra Danmark eller fra Polen.

Det er muligt at reducere emissionen af klimagasser gennem bl.a. forsuring af gylle. Forsuring af gylle er dog omkostningsfuldt, og i det omfang at det vil blive pålagt generelt, vil en stor del af svineproduktionen flyttes til lande uden sådan et krav.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør være gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område uden særlige landskabelige værdier og uden kulturarv. Det vurderes derfor at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

Der er ingen anlægsprojekter involveret i godkendelsen.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Der er indført miljøledelse på husdyrbruget og som en naturlig del heraf sker der en løbende monitoring af vandforbruget.

Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes drænet gulv for at reducere ammoniakfordampningerne fra ejendommen.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Den største risiko for større skade på miljøet vurderes at være brud på gylletank. I den forbindelse vil en større mængde gylle kunne forurene vandmiljøet. Derfor er der i beredskabsplanen beskrevet hvordan der skal foretages opdæmninger. Risikoen for brud på gyllebeholder vurderes at være meget lille. Gyllebeholderne kontrolleres således hvert 10. år for holdbarhed og stand, og der foretages årlig inspektion af ejer der kan være med til at sikre at evt. brud bliver identificeret inden et egentligt kollaps af tanken.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkerne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion"

Sven G. Sommer et al. Aktuel videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion